

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA--

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 41. V LJUBLJANI, dné 10. septembra 1909. Leto IV.

Soc. demokracija in židovstvo.

Da je žid najbolj pretkan, z vsemi sredstvi si pridobiti premoženje in vpliv, je znana stvar. Skoro ves veliki kapital se nahaja v rokah židov. To dejstvo omogočuje, da dandanes židovstvu služijo skoro vsi narodi sveta. Trgovina na veliko, prevaževalna sredstva, banke in velika industrija je odvisna od židov. Toda ne samo podjetja, temveč tudi države so udinjene potom dolgov židovstvu. Obresti, ki jih plačuje država iz davkov, teko po večini v židovske žepe. Državna podjetja in razna podružavljenja so velikokrat odvisna od židov. Z eno besedo: židovstvo je gospodar modernega sveta. V to služijo židovstvu poleg kapitala tudi ogromna množina časopisja celega sveta. Žid diktira danes cene pridelkom in izdelkom, rudnikom, kakor živini. Človek bi mislil, da v očigled temu dejstvu stoji socialna demokracija v najstrožjem nasprotstvu z židovstvom. Toda temu nikakor ni tako. Ta stranka, ki ima na svojem praporu napis: »Boj izkoriščevalcem in izkoriščevanju«, si proti judom ne upa nastopiti. Ko so komunisti v Parizu razdeljali celo vrsto njim neljubih katoliških zavodov, so pustili popolnoma v miru poslopje Rotšilda. Ko je pred kratkim angleški zakladni kancelar v

nekem govoru proglasil Rotšilda za »nevarnega juda« in ga okrcal zaradi izkoriščevanja ljudstva, je vse socialnodemokratsko časopisje zamolčalo ta govor. To je značilno in kaže, da je židovstvo v socialni demokraciji v resnici odločilni faktor. To vidimo lahko tudi brez tako kričečih dejstev. Kjerkoli se okrepi socialna demokracija v toliko, da voditelju lahko nese za »dostojno življenje«, brž se vrne kak jud na površje. To mu je tem lažje, ker so glavni voditelji po ogromni večini židje. Mednarodnost in medkonfesionalnost ali pa popolno brezverstvo jim služijo v ta namen. Delavce nahujskati proti veri, cerkvi in narodnosti, češ, to je vzrok tvoje bede, je judu malenkost. S tem pa je ubil dve muhi, v interesu židovstva. Prvič je odtujil ljudi od vere in cerkve, in drugi pridobil sebi toliko prijateljev in bojevnikov za židovske namene. Žida Markus (Marx) in Lössl (Lassale) sta kot ustanovitelja sedanje socialne demokracije storila židovstvu velikanško uslugo. Organizirala sta s socialno demokracijo telesno stražo židovstvu in posebno židovskim kapitalistom. Da je temu tako, vidimo lahko tudi iz dejstva, da socialni demokratje vodijo v »gospodarski boj delavstvo le, dokler nimajo istega popolno na verigi. Ko je to gotovo, potem velja ves boj krščanstvu. Duhovniki, cerkev in krščanska vera so stvari, v katere buta na voljo žida vsak socialnodemokratski agitator pri svojem delu. Nasprotno pa se skrbno varuje ziniti kako besedo proti židovskemu kapitalizmu, ker bi sicer dobil od židovskih predstojnikov — nos. Tako služi arijsko — krščansko delavstvo, zapeljano po brezvestnežih, kot telesna straža judov. Poleg tega pa nosi v dobri veri, da pomaga sebi, krvavo prislužene novce židovskim voditeljem v podobni članarine in raznih prispevkov. Mi pričakujemo za trdno, da to ne bo moglo tako dalje iti. Delavec mora tudi spregledati. Kakor hitro se to zgodi, bo odzvonilo tudi v socialni demokraciji judovskim pijavkam.

Shod krščansko mislečih železničarjev.

se je v nedeljo, dne 5. t. m., prav lepo izvršil. Udeležba je bila prav dobra. Shod je otvoril in potem nadalje vzorno vodil predsednik krajne skupine »Prometne zveze« v Ljubljani juž. žel. g. Jakob Milavec. Zapisnikar je bil pa gospod Medved. Prvi je govoril deželni poslanec gospod dr. Zajec o splošnem zavarovanju in o zdravstvenih stvareh. Govor je bil res strokovnjaški in zasluži gospod deželni poslanec, da ga javno pohvalimo. Drugi je govoril podpredsednik »Prometne zveze« g. Mühlenschanz z Dunaja. Govoril je nemški, a njegov govor je prestavil v slovenščino tovariš Gostinčar Ivan. Nova regulacija plač, ki se je izvršila, nikakor ne zadovoljuje železničarjev in nikakor ne odgovarja draginjskim razmeram. Južna železnica izkazuje za leto 1908 osem milijonov deficita. Deficita je precej kriva vojna nevarnost, ki je pretila na Balkanu in pa dejstvo, da je bilo lansko leto v naši državi kakor tudi drugod dobra letina. Vsled te dobre letine pa je bil uvoz in izvoz manjši, čemur je pripisati ta deficit. Ta deficit pa nikakor ne more biti merodajen za delavstvo, ki mora vse drago plačevati. Vendar deficit južne železnice ni razumeti kot izguba na premoženju, ampak je le manjši dohodek, oziroma manjši odstotki pri delnicah. Judje so gospodarji južne železnice in zato je tako izmozgavanje delavstva pri južni železnici. In vendar so socialni demokratje viliki prijatelji judov. Treba bi bilo, da bi pri takih zavodih ne imeli judje toliko vpliva. Ti judje so tudi krivi, da je tudi pri državnih železnicah drugače, kakor bi moralo biti. Južna železnica pravi, kar da državna železnica, da delavstvu, to damo tudi mi. Zahrbno pa delajo pri državi, ker je mnogo judovskih visokih uradnikov v državnih službah, da se tudi pri državnih železnicah kolikor manj stori za delavstvo, samo da ni potreba južni železnici ničesar dati delavstvu:

O. Ivan.

Neki častnik mi je pripovedoval naslednjo prigodbo:

»Ko smo imeli vojsko s Španijo, sem bil poslan s svojim krdelem posesti neko vas. Morali so menda ondodni prebivalci že veliko radi vojne pretrpeti, kajti, ko se bližamo vasi, mi stopi nasproti že prileten, pa postaven benediktinec, ter me prosi, naj prizanesem ubožani vasi. »Saj so sami starčki, žene in otroci,« mi reče, »in ti bodo radi dali, kar bodo imeli. Obljubim, da hočem vaščanom za varstvo skrbeti, kolikor bode v moji moči. — Moje stanovanje je bilo v samostanu, od koder so že prej vsi menihi zbežali, razun enega samega, in ta je bil — oče Ivan.

»Jaz ne morem svojih otrok zapustiti,« je rekel smeje; »kaj bi revne žene in ubogi starčki storili, če bi jim jaz ne dal dobrih svetov, jih ne tolažil in jih ne zdravil?«

In on jim je bil res vse. Od ranega jutra, do poznega večera je bil med njimi. Zjutraj na vse zgodaj, že pred solčnim vzhodom je že nabiral zdravilna zelišča za bolne in ranjene; potem pride zopet v vas ter hodi od hiše do hiše, in deli tu dobre svete, tam pomoč, tam zopet tolažbo itd.; z vsakim je enako prijazen. Pri ranjenih je bil neutrudljiv; po cele noči je prebdel pri njih posteljah; tudi marsikateri mojih

vojakov se je imel n'emu za ozdravljenje za zahvaliti. Večkrat je zbral tudi vaše otroke krog sebe, jim je pripovedoval o Bogu, jih učil krščanskega nauka in še veliko koristnega. Parkrat poslušam tudi jaz, in glej, več sem se takrat naučil, kakor iz desetih knjig.

Čez nekaj tednov potem dobim povelje, da moramo odriniti. S solznimi očmi sem se poslovil od dobrega o. Ivana. Na nobeno hvalo nisem bil bolj ponosen, kakor na to, ko mi je rekel le-ta pri slovesu: »V Vas sem spoznal plemenitega moža. Na to mi da še uvelo rožico, se od vojakov prijazno poslovil, a potem pa — odrinemo. Dolgo so nam še zvenčale na ušesa besede, katere je nam še zaklical:

»Zdravstvujte, vrli vojaki!«

Preteklo je pol leta, ko pridem zopet po vojskihni opravkih v ono vas. Neki general z močno posadko je bil tedaj v tistem kraju. Naglo hitim v samostan, hoteč pozdravit očeta Ivana; toda, kako sem bil presenečen, ko zaslišim, da je v ječi, in da ima biti prihodnji dan usmrčen. Eden vojakov je bil blizu vasi usmrčen in razsrjeni general je prisegel, da, če ne naznanijo v treh urah ubijalca, bodo žrebali in usmrtili dva moža in dve žene. Oče Ivan se je ponudil, da hoče namesto vaščanov on sam umreti ter gre prostovoljno v ječo. Hitim k generalu. Bil je prijazen človek in me je rad poslušal. Konečno reče: »Ako bi bil jaz tudi po-

polnoma prepričan o nedolžnosti »očetovi«, mora vendar umreti. »Glavo za glavo« je zapoved v ti vojni; ne Vi, ne morete temu kaj. Jaz sem odgovoren za varnost svojih krdeč. Odkar sem v ti vasi, so kmetje že pet vojakov pobili. Prizanesljivost bi bila tu neumestna. Oče Ivan umre, ali pa srečamo na šest vaščanov!«

Precej potem grem v ječo k očetu Ivanu. Ko vstopim, mi smeje poda roko. Prosim ga, naj se odpove tej ponudbi, toda, on mi odvrne:

»Ena žrtev mora pasti! Ni li že potem boljše, da enega nedolžnega, kakor, da general može in žene, očete in matere, ki so isto tako nedolžni, postreli?«

Drugi dan prosi še oče Ivan za dovoljenje, ako bi smel obiskati še enkrat bolnišnico. Ko pride tja, pregleda še enkrat vse rane in jih obveže, ne da bi kaj mislil na bližnjo smrt. Ko ga peljejo iz vasi na morišče, gre mirno in ponosno, v roki pa drži lepo cvetlico in sveto razpelo. Potem blagoslovi vojake in vse navzoče, nato da poveljnik znamenje in šest pušk ustrelji in tudi — dobro zadene.

Jokajoči pokleknejo možje in žene okoli njegovega trupla, katero so že zvečer na lepem kraju, med krasnimi cveticami pokopali. Tam tedaj počiva oni, ki je svoje župljane tako zelo ljubil, da se je zanje žrtvoval; in rožice, katere je on tudi tako zelo ljubil, krasijo njegovo gomilo.

Soc. demokracija se vedno baha, da je ona edina delavska zastopnica, dasiravno ji ni za drugo pri delavstvu, kakor za kronce, ki jih delavstvo plačuje v njihove blagajne, da posamezni voditelji, ki so ponajveč judje, prav dobro žive. V svoje časopise pišejo vse mogoče neresnice, ako pa jim kdo očita laži, ga proglase kot sovražnika delavstva. Terorizirajo delavstvo tako, da ni mogoče ostati v službi drugemu, kakor tistim, ki so v organizaciji. Če pa je kdo toliko predren in jim noče dati svojih težko prisluženih svetlih kron, ga pa zasramujejo in mu povsod nagajajo kolikor morejo. Če še to nič ne pomaga in dotičnik prostovoljno ne zapusti svoje službe, ga tožijo in denuncirajo pri višjih tako dolgo, da je dotičnik primoran prostovoljno zapustiti svojo službo. Takih slučajev je bilo v zadnjem času več.

Glede pasivne resistance moram sledeče omeniti. Pasivna rezistenca prožnih delavcev je zelo kočljiva stvar. Mi smo na Dunaju stavili zahteve, ki so se pa zdele soc. demokratskim voditeljem previsoke. Mi smo računali z dejstvom, da je treba zato staviti tako visoke zahteve, ker se potem navadno pri pogajanjih nekaj popusti. Soc. demokratje pa so rekli, če to zahtevamo, potem ne bomo ničesar dobili. Vidi se tu dovolj jasno, da socialnim demokratom ni resno za izboljšanje plač in službe, ampak da hočejo imeti vedno le samo nezadovoljno delavstvo.

Soc. demokratje nam vedno očitajo, da smo mi klečepalci in štreberji. Povedati vam pa hočem resnično dogodbo, ki sem jo sam doživel, in ki bo jasno pokazala, kdo se plazi po trebuhu pred višjimi. Ko je dvorni svetnik Eger prevzel vodstvo južne železnice, sem jaz deloval za to, naj se mu gre poklonit deputacija voznega obojja. Soc. demokratje so bili proti temu. A meni se je vendar posrečilo pridobiti večino. Deputacijo sem vodil jaz. Ob tej priliki smo tudi dvornemu svetniku Egerju razložili želje in težnje železničarjev, brez razlike branž. Eger nam je obljubil, da bo vpošteval naše prošnje in želje in jih bo polagoma izpeljal. Vsega naenkrat sicer ne more storiti, pač pa vsako leto nekaj. In Eger je držalo besedo. Izboljšal je stanje voznega obojja. Komaj pa je nekaj storil, že so mu soc. demokratje priredili veliko zahvalno addresso. Jaz sem bil proti temu, da se to stori. Dvorni svetnik Eger je šele pričel z izboljšanjem, ni ga pa še dovršil. Taka addressa, kakor so jo napravili soc. demokratje je pa tudi zvezana z velikimi stroški. Jaz proti temu nisem mogel ničesar doseči. Soc. demokratje so sestavili deputacijo in šli k dvornemu svetniku Egerju. Izvedel sem potem, da je bilo to dvornemu svetniku neprijetno radi več ozirov; glede addressa pa jim je rekel, da bi zadostovalo navadno pismo. Pa to naj bo, kakor hoče. Eno je pri tem značilno. Vsi člani, razen enega, ki je že star nad 60 let, so hitro dobili boljša mesta in hitreje avanzirali. Kdo pa je potem hinavec in klečepalec. Mi smo, kakor sem vam dokazal, dosegli izboljšanje, soc. demokratej pa kriče, da so ga oni. In mnogo železničarjev je, ki verjamejo soc. demokratom, ker soc. demokratje so mojstri v laži in zavijanju resnice.

Gotovo je, da draginja vedno bolj narašča. Soc. demokratje kriče, da so temu meje krive. Temu pa nikakor ni tako. Soc. demokratje naj bolj trdo primejo glede draginje svoje dobre prijatelje judje, naj opuste sleparske spekulacije in konec bo draginje.

Socialno zavarovanje tudi nikakor ne more zadovoljiti nas železničarjev. Več stvari nam ni všeč, najmanj pa paragraf o ponesrečenju. Odločno moramo protestirati, da bi se uveljavilo tako zavarovanje, ki bi naravnost občutno oškodovalo železničarje.

Da pridem nazaj na prožne delavce, moram poudarjati, da čas za štrajk ni ugoden. Sestavite natančen memorandum in »Prometna zveza« ga bo predložila vodstvu južne železnice in gledala na to, da se izvede. Ako pa to ne bo nič pomagalo, pa bomo resno opozorili naše poslance, naj delajo na to, da se južna železnica hitro podržavi. Država potem pač ne bo tako nečloveška, kakor je južna železnica.

Soc. demokratje kriče, da bi 500 milijonov, ki jih je naša država porabila za vojaštvo za časa vojne nevarnosti v Srbijo, mnogo lahko pomagalo delavstvu. Res je to in mi v tem oziru soglašamo s soc. demokrati. A pri tem moramo zopet odločno poudarjati, kako veliki hinavci so soc. demokratje. Ko se je bližala vojna nevarnost je imela vlada polne roke posla in stroškov, je pa vladi soc. demokracija na vse mogoče načine nagajala in ji napravljala skrbi in stroškov. Soc. demokracija je hotela revolucijo, ki bi popolno uničila narodno gospodarstvo, ljudstvo potisnila v neznošno revščino in obup, državo pa razbila. Soc. demokracija dela vedno

je na to, da bi bilo ljudstvo še bolj nezadovoljno.

»Prometna zveza« bo vse kot doslej storila, da se izboljša stanje železničarjev. Naše dosedanje delovanje vam je porok, da ne delamo za posameznika, ampak za skupnost. Tudi pri nas nimamo takih ljudi, ki bi se redili na račun delavskih žuljev. Vaša dolžnost je pa tudi, da pri vseh volitvah v razne korporacije volite le krščanske močje.

Vsa uplivnejša mesta v raznih odborih, kakor tudi v javnem življenju morajo zasesti krščanski močje, ki bodo odločni in pošteni. Zato pa se ne dajte nikdar terorizirati, ampak odkrito volite. Ako bi se pa vam godila pri volitvi od strani soc. demokratov kaka krivica, potem pa urno pišite na centralo ali pa tudi g. Milavcu in odločno bomo pokazali nasprotnikom, da so vse volitve proste. H koncu govornik še enkrat poziva železničarje na delo za »Prometno zvezo«.

Tovariš Ivan Nep. Gostinčar je predstavil govor g. Mühlshauza v slovenščino. Pripomnil je pa še, da soc. demokratje kot gospodarji niso prijatelji delavstva. Na Dunaju imajo soc. demokratje veliko hišo »Arbeiterheim« v Ottakringu. V tej hiši, ki velja dva milijona kron, je zaposlenih tudi mnogo soc. demokratskih delavcev, ki so bili pa tako slabo plačani, da so morali štrajkati. Pozival je navzoče na delo za »Prometno zvezo« in pa za razširjanje »Naše Moči«. Ne dajte se terorizirati, ampak покаžite, da ste krščanski železničarji.

Gospod predsednik Milavec se je zahvalil vsem govornikom, obžaloval, da je državni in deželni poslanec dr. Benkovič obolev in predlagal več resolucij, tako za izboljšanje prožnih delavcev, proti novi upeljavi službe pri prožnih pregledovalcih (Strekenbegeher), naj se sprejema v železniško službo tudi nemščine nezmožni delavci itd., ki so bile vse enoglasno sprejete in so se izročile vodstvu »Prometne zveze« v izvršitev. Ko je govoril še nekaj krepkih bodrilnih besed in je bila ura že čez poldne, je zaključil ta pomembni shod, ki bo prav gotovo rodil mnogo dobrega sadu.

Cenjene naročnike prosimo, naj se pri nakupovanju potrebščin ozira o na trgovine, ki inserirajo v »Naši moči«. Kdor podpira naš list, podpirajmo ga tudi mi.

Govor dež. odbornika dr. Pegana na shodu tobač. delavstva.

(Konec.)

V tovarni se nobene stvari bolj ne bojijo, kakor če pride kaj, kar jim ni ljubo, v list, o katerem vedo, da stoji za njim dovolj ljudi. Če stoji za listom le dvajsti »babnic«, kakor pravijo, se ne bodo ozirali na to, kar list piše; če pa stoji za listom vse delavstvo, ali vsaj večina delavstva, potem se jim je pa treba bati. Naj torej danes vsak izmed vas, kdor še tega ni storil, sklene, da se naroči na list in pridobi vsaj še enega, ki se bo naročil.

Res pri teh plačah niste Rothschildi, še ljubljanski Knezi ne, ampak komur je za organizacijo, komur je za napredek delavstva, si bo lahko pritrgal tudi ta neznan znesek. Egoizem je mrzel kakor — pasji gobec. Jaz nobene stvari ne obsojam bolj, kakor če kdo reče: bodo pa drugi poskrbeli. Mnogo med temi egoisti je takih, ki imajo celo svoje otroke ali svoje sorodnike v tovarni. Ali niso zadovoljni na kmetih očetje, ko vidijo, da se sinovom pri vojakih sedaj boljše godi, koar se je njim nekdaj? Meni se tudi dobro zdi, ko vidim, da se posameznim slojem boljše godi, kakor včasih. Ena misel je, ki to zmore, tudi glede delavstva, ne glede na sorodstvene razmere, to je delavska solidarnost, zavest in zahteva, da moramo odvrniti od sotrpinov vse gorje, v kolikor je to v človeški moči, da smo dolžni onemu, ki propada, izboljšati po svojih močeh stanje; to pa bomo dosegli, če bomo vzgajali svojo samozavest, svojo odločnost navzgor in navzdol, kar je mogoče le potom organizacije, kateri naj služi v prvi vrsti vaš list.

Če boste se po tem ravnali, boste v doglednem času dosegli tudi, kar želite doseči s svojo spomenico.

Končam naj z neko opazko glede deželne odbora. Meni se zdi to iz več ozirov potrebno. Zdi se mi potrebno za to, ker vidim, da je več izmed vas iz Ljubljane ali ljubljanske okolice, zdi se mi potrebno tudi še iz raznih drugih ozirov. Že se je agitiralo s tem, da je deželni odbor sovražen delavstvu. Toda jaz bi vas opozoril, da deželni odbor, pa tudi deželni zbor ni v položaju, da bi mogel storiti kaj v

korist delavstva. Žalibog, da je tako. Pa ravno tako malo more deželni odbor delavstvu ali tistim krogom, ki pridejo z njim v dotiko, škoditi. Če vam pride torej kakšna šolobarda, liberallec ali socialni demokrat, s kakšno tako svojo pridigo, recite mu, da je ali neumen ali pa zloben. Vsak tak slučaj povejte meni. Jaz sem že zvedel, da se na ta način agitira in vem, kam pes taco moli: Ne vem pa, kaj je deželni odbor v tem oziru zagrešil. Najbrže to, ker hoče kmetu pomagati. Kako je s tem, sem vam že razložil. Če pa pride do tega, da bi deželni odbor lahko tudi delavstvu koristil, — mislim, da nas poznate vse — bodite prepričani, da se ne bo kršila pravica nobenega delavca. Namen te agitacije je prozoren, in sicer ta, da bi radi socialni demokrati že pri prihodnjih deželnozborskih volitvah napadli deželni zbor in kakega svojih poslali v deželno zbornico. Jaz pa mislim, da tiste skrbi se naj znebijo; to še ne bo tako kmalu. Jaz sem v svojem okraju kot kandidat v splošni kuriji dobil — skoro bal sem se, ko sem bral telegram, da imajo socialni demokrati 17 glasov, jaz pa vsaj — 3200. Ne vem, ali je tistih 17 glasov tako dober kvas, ki bi vse ljudstvo v okraju tako prekvasil, da bi nastalo v šestih letih iz 17 glasov 3200! (Veselost!) Namen je prozoren. Nasprotniki hočejo našo stranko pri delavstvu diskreditirati.

Vi pa veste, da je naša stranka odkrita prijateljica delavstva, kakor tudi kmečkega stanu; to je pokazala z dosedanjim svojim delovanjem.

Vzglede, da je mogoče skrbeti za delavstvo in za kmeta ob enem, nam daja Dunaj. Tam sedijo Kunschak in Anderle skupaj z Luegerjem, Wiesskirchnerjem in Emilom Schöpferjem, ki so hudi agrarci. Kunschak in Anderle sta zastopnika delavstva in se tudi pošteno skregata, javno pred vsem svetom skregata z ekselencami Luegerjem, Wiesskirchnerjem in Gessmannom, kadar mislita, da delajo agrarci proti koristim delavstva. Toda vedno se še je našla pot, da je bilo prav za obe skupini.

Zaključujem s prošnjo: Ostanite zvesti sebi, zbirajte si samozavest, ostanite zvesti stranki. Eno zagotovilo vam lahko dam: Dokler bo dr. Krek, dokler bodo tisti vaši prijatelji kakor danes v stranki, ne bojte se, da bi se kaj delalo zoper vašo korist, ampak se bo vse storilo za vaš prospeh. (Dolgotrajno odobravanje.)

Prometna zveza.

Ljubezen rudečih bratov! Dan na dan se bere v rudečem časopisu in se sliši iz rudečih ust sorodnikov barcelonskih pobijalcev in požigalcev, da so soc. demokrati edin rešitelji delavca in edini pravi prijatelji. Pa kakor kaže zopet izmed mnogih ta slučaj, so le največji prijatelji delavskih grošev, ko pride pa delavec v stisko so pa vedno le zaničevani klerikalci, ki naj mu pomagajo.

Maja meseca leta 1907 se je ponesrečil nek delavec pri železnici v Spodnji Šiški, dobil je odlok vsled katerega se mu prizna 60 odstotkov renta do končanega zdravljenja. Tri mesece je dobil poškodovanec nezgodnino oziroma mesto te bolnišnice, potem pa se mu je tako renta kakor tudi bolniščina ustavila brez vsakega pismenega odloka. Ko je pa iskal poškodovanec pomoči pri strokovni organizaciji v katero je plačeval še potem, ko je bil že poškodovan, se mu je pa odrekla vsaka pomoč, češ, da je bil premalo časa pri organizaciji. Niti sveta mu rdeči bratci niso dali, kaj naj stori, tako, je revež že dve leti brez vsake podpore, in ni storil nobenega potrebnega koraka, ker ni vedel, da si zamore človek tudi brez socialistične organizacije pomagati do pravice.

Taki ste rudeči bratci, kar storite, storite le za reklamo in pa kar morete storiti, — ljubezni in sočutja pa ne poznate.

Kresnice. Ko je šla deputacija prožnih delavcev na Dunaj je bil tudi od nas prožni delavec Miha Zupančič zraven. Naj vam nekoliko pojasnim, kako se je godilo z njim in kako direktno znajo slepariti rudečkarij. Šli so z vso agitacijo naprej da so jih več ujeli v svoje past. Napravili so lepo polo in pobirali so od postaje do postaje in vsak prožni delavec je moral dati 20 vinarjev. Med Kresnicam in Lazam se je nabralo 16 K, da bo za tisto deputacijo ki pojde pred Pihlerja prositi boljšega plačila. Zgoraj omenjeni delavec je nesel brž ko so skupaj dali ta denar v Ljubljano in ga izročili Škrjančevi ženi. Seveda te kronce so bile namenjene za vozne listke in za druge potrebe na popotovanju na Dunaj. Pa glejte čuda, ko je prišel omenjeni dan 14. avgust in je bilo treba na Dunaj, ni dobil omenjenega voznega listka, kakor je bilo rečeno na shodu dne 2. avgusta. In tako je moral ta ubogi zapeljani revež plačati celo

karto na Dunaj, za brzovlak iz svojega žepa, tako da je bil, kakor je sam rekel oškodovan za 32 kron. Seveda je potem na Dunaju rekel Kopaču naj mu povrne stroške in mu je ta tudi obljubil, ali žali Bog do danes še ni prejel okroglega od rudečkarjev. Kadar dobi zagotovo poročano in če ne dobi tudi, mi ne moremo krivice delati, ali očitna sleparija nas pa tudi v oči bode. Pa še nekaj na tisti polji, ki je šla skozi, je bilo pisano, dne 14. avgusta prejme prožni direktor Pihler deputacijo praznih delavcev, in ko so prišli na Dunaj ni bilo Pihlerja doma (?) naznanil pa je rudečkarjem, da ta dan sprejme deputacijo. Zakaj se ni deputacija sprejela, skupaj z načelnikom Kopačem, ampak se je Kopač peljal naprej, naj vsak sam presodi.

Tobačno delavstvo.

Umrli je v soboto, dne 28. avgusta, v Dragomerju Alojzija Razložnik, delavka v tobačni tovarni, stara 23 let. Pokojnica je delala šest let v tovarni. Bila je tiha, ponižna, vneta za vse dobro, pravi vzor deklet; bila je tudi članica obeh naših organizacij in naročena na »Našo Moč«. Vzrok njene prezgodnje smrti je bilo prehlajenje; bolna je bila 20 tednov. Naj ji bo lahka zemljica!

Iz tobačne tovarne. V zadnji »Moči« poroča idrijski dopisnik o podivjanosti tamošnjih rudečih bratcev in jih primerja z barcelonskimi podivjanci. Da se pa ne bo mislilo, da so le v Idriji dušni sorodniki barcelonskih morivcev in požigalcev, naj pribijem, da se celo v ljubljanski tobačni tovarni dobi rudeč petelin, ki se je izjavil »da bi vse farje postrelil«. Moje mnenje je, da so divjaki povsod enaki, naj si ima potem že ime, socialni demokrat, liberal, anarhist, radikalec, ali kakorkoli, kajti v sovražstvu do cerkve, vere in duhovščine in do poštenega ljudstva, ki ne trobi v njih rog, so vsi edini.

Cenjene naročnike prosimo, naj se pri nakupovanju potrebščin ozira'o na trgovine, ki inserirajo v »Naši moči«. Kdor podpira naš list, podpirajmo ga tudi mi.

Med brati in sestrami.

Moste pri Ljubljani. Ciril in Metodova, boljše rečeno liberalno - mokraška družba v Mostah pri Ljubljani. Ta družba prav klaverno napreduje. Kadar se gre našim liberalcem za to, da bi uničili pristaše S. L. S. pa pričnejo objemati soc. demokrate. Ravno to je tudi sedaj, ko so liberalci priredili lov za Ciril in Metodovo družbo. Seveda morajo iskati pomoči kjer jo dobijo, in rudečkarji so na lov z liberalci takoj pripravljeni, samo s prstom se jim pomiga in takoj pričnejo lajati. Pa čudno teh lovcev se pristaši S. L. S. nič ne bojimo. Zavedni pristaši S. L. S. pa pravimo: mi gremo naprej preko puhlih glav, hočemo reči liberalno - mokraških zaljubljenec. Radovedni smo sedaj, kateri bode drugega zadušil, ki se tako prijateljsko stiskajo. Ali bojo liberalci soc. demokrate? ali nasprotno. Nam se zdi da imajo prvi in drugi že kar črne vrtove, od prevelikega stiskanja. Zato tak strah med njimi, da so začeli ustanavljati družbo z imeni dveh slovanskih apostolov. No pa tudi to vas ne bo rešilo pogina. Zakotnikova mama ne bodo obdržali vse v svojem naročju in naj se trudijo in gonijo ljudi na liberalne shode, in poleg tega radi še nekoliko za pijačo dajo, samo da se jim kaj posreči. No pa kaj hočemo, če je pa smola! Kaj ne? Slovensko katoliško izobraževalno društvo vam je na poti. Bodite potolaženi, nas je vsaki dan več, ko bi pa tako lovili ljudi, kakor liberalci, pa bi nas bilo že več kot tisoč v »Slov. katoliškem izobraževalnem društvu«. Seveda soc. demokrati niso nič izbirični, imajo radi tudi delavce in delavke v svoji sredi. A to baže ni nič kaj po volji liberalcem, da bi tudi delavke ali preproste šivilje se ponašale, da so pri odboru Ciril - Metodove družbe, ali vsaj da spadajo v društvo kjer je liberalna inteligenca. Dokaz, da se jim slabo godi za člane, ker jih najraje pregovarjajo, kadar so same žene doma. Kar se jim je tudi v enem slučaju posrečilo, da so eno ujeli. Ker dobre mame skrbijo za svojo deco. Liberalna laž je, da bo denar za šolo v Mostah. Človek ako ni poučen, se kaj lahko vjame. Mi liberalcem in soc. demokratom popolnoma privoščimo Ciril - Metodovo družbo. Sedaj vas vsaj poznamo, in vemo, koliko vas je. A bojimo se, da bo kmalu konec liberalno - rdeče garde.

Trbovlje. Tukajšnjim soc. demokratom se tudi slane cedijo zato, ker bi radi delali take demonstracije, kakor so jih delali na Španskem v Barceloni. Nekaj jih je žetako izobraženih. Pa še ne dosti. Pa toliko jih je, da znajo dobro za-

bavljati in lagati. Skrunit duhovnike in pa norčevati se iz svete vere. Neki rudeči prijatelj je izjavil, da bodo tudi tukaj čez deset let pobijali duhovnike in razdirali cerkve. Vidite, dragi mi tovariši delavci, kateri ste še količkaj krščanskega mišljenja, ne dajte se premotiti zagrizenim hinavcem. Ti niso družega kot hinavci. Ti ljudje pravijo, da ni treba svetega krsta in pa drugih zakramentov. Pravijo, da to je samo za to, da imajo duhovniki službo. Taki so ti rudeči prijatelji, da hočejo delavstvo sužno napraviti, ki je skoraj že zdaj na pol sužno.

Idrija. (Ob desetletnici obstanka krščanskega gospodarskega društva.) V zadnji številki smo navedli, koliko je bilo vsako leto čistega dobička. Kako ta čisti dobiček razdeliti, se je sklenilo na vsakoletnem rednem občnem zboru, in sicer: deloma na rezerve zaklad, deloma za dividendo, deloma za obresti od popolnoma vplačanih deležev. V prvih desetih letih društvenega obstanka se je rezerve zaklad nabiral. Leta 1899 znesek 231 K 96 h, obrestovanje — K — h, skupaj 231 K 96 h; leta 1900 znesek 633 K 31 h, obrestovanje — K — h, skupaj 633 K 31 h; leta 1901 znesek 915 K 54 h, obrestovanje 8 K 11 h, skupaj 923 K 65 h; leta 1902 znesek 1367 K 70 h, obrestovanje 36 K 50 h, skupaj 1404 K 20 h; leta 1903 znesek 1693 K 20 h, obrestovanje 77 K, skupaj 1770 K 20 h; leta 1904 znesek 2219 K 96 h, obrestovanje 198 K 53 h, skupaj 2418 K 49 h; leta 1905 znesek 1288 K 92 h, obrestovanje 270 K 05 h, skupaj 1558 K 97 h; leta 1906 znesek 1719 K 36 h, obrestovanje 357 K 60 h, skupaj 2076 K 96 h; leta 1907 znesek 1628 K, obrestovanje 440 K 70 h, skupaj 2068 K 70 h; leta 1908 znesek 1677 K 52 h, obrestovanje 523 K 66 h, skupaj 2201 K 18 h. — Skupaj: 13.375 K 47 h, obrestovanje 1912 K 15 h, skupaj 15.287 K 62 h. — Na petodstotnih obrestih za popolnoma vplačane deleže se je izplačalo leta 1899 62 K 25 h, leta 1900 300 K 38 h, leta 1901 424 K 62 h, leta 1902 582 K 08 h, leta 1903 696 K 86 h, leta 1904 772 K 46 h, leta 1905 741 K 83 K, leta 1906 735 K 07 h, leta 1907 724 K 94 h, leta 1908 734 K 90 h. Skupaj 5775 K 39 h. — Dividenda v posameznih letih med člane razdeljena zneske: leta 1900 5 odstotkov 1780 K, leta 1901 5 odstotkov 3045 K 55 h, leta 1902 5 odstotkov 4413 K 16 h, leta 1903 6 odstotkov 6013 K 20 h, leta 1904 6 odstotkov 5645 K 65 h, leta 1905 6 odstotkov 5556 K 66 h, leta 1906 6 odstotkov 6372 K 49 h, leta 1907 6 odstotkov 6849 K 90 h, leta 1908 6 odstotkov 6946 K 80 h. Skupaj 46.623 K 41 h.

Okno v svet.

20letnico javnega delovanja praznuje dne 26. septembra t. l. dunajski krščansko - socialni voditelj, državni in deželni poslanec in občinski svetnik Leopold Kunschak. V svoji mladosti je bil sedlarski pomočnik, potem pa se je kot urednik »Christlich - sociale Arbeiter Zeitung« popolnoma posvetil organizaciji krščansko-socialnega delavstva. Od nasprotnikov je moral mnogo prestati. Danes pa s ponosom lahko gleda na svoje trudopolno delo. Dunajski krščanski delavci mu prirede veliko slavlje.

Veselica »Šentpeterskega prosvetnega društva« v Ljubljani se je v nedeljo, dne 5. t. m. nad vse sijajno izvršila. Občinstva je bilo toliko, da skoro ni dobilo prostora. Pa bil je veselje in užitek pogledati. Društveni mešani pevski zbor, kakor tudi moški zbor sta pod vodstvom gospoda učitelja Sadarja krasno prepevala. Gg. igralci so svoje vloge prav dobro vršili in s svojim dobrim izvajanjem vzbudili pri občinstvu prav mnogo neprisiljenega smeha in zabave. Prav lepo moramo pohvaliti tudi vse gospodične, ki so bile v raznih paviljonih in sploh vse, ki so kaj pripomogli, da je veselica tako lepo in v splošno zadovoljnost uspela. Zabava je bila res neprisiljena in prišrna. Občinstvo bo rado pohajalo še nadalje na veselice tega delavnega društva.

Dunaj, 8. septembra 1909. Dunajska fakinaža je imela zadnje dni precej »heca«. Nemški nestrpnosti so namreč vprizorili gonjo proti Čehom. Na Dunaju prebiva zelo veliko Čehov, ki so deloma delavci, obrtniki pa tudi trgovci in tudi nekaj uradnikov in zdravnikov je med njimi. Ustanovili so si razna društva, katera prirejajo kakor povsodi, razne društvene izlete in zabave. Do sedaj se je to vršilo nemoteno. Kar naenkrat pa so zagledali nemški »šarfmaherji« v tem provokacijo ter so jeli na brutalen način preganjati Čeha. Letali so za njimi ob Donavi, ko so Čehi priredili na ladiji izlet. Pobili so jim v »Narodnem domu« okna, razbili peka-terim gostilničarjem opravo itd. Na čelo te »akcije« se je postavil poslanec Malik, katere-

mu se je posrečilo spraviti v svet dejstvo, da Nižja Avstrija ni čisto nemška, marveč jezikovno mešana dežela. Deželni šolski svet in tudi ministrstvo je zaprlo privatne češke šole na Nižje-Avstrijskem in s tem pokazalo, kako umeva nepristranost. Kaj, ko bi deželni šolski svet v Ljubljani sklenil zapreti vse šulvereinske šole na Kranjskem? V nedeljo, dne 5. t. m., pa so hoteli prirediti »nemški hecerji« bumel po ringu, pa se jim je pokazilo. Namesto velike manifestacije je bil nekaj pogreb radikalnega mačka. Dunajsko prebivalstvo se je kar trumoma vzdržalo bumla in na jezo Malika ostalo doma.

**Priporočamo našim rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO.**

Letnik

1910

naše „Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“, dalje v trgovinah Anton Krisper, Vaso Petričič in Ivan Korencan; v Trstu: prodajalna „Katoliškega tiskovnega društva“; v Celju: Zvezna trgovina.

Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik.

A. Lukič

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

A. Žibert

Ljubljana, Prešernove ulice

priporoča

svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVU SE V LJUDNO PRIPOROČA

SPECERIJSKA TRGOVINA

IVANA TONICH

TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga
konfekcije za gospode in
dečke kakor tudi vedno zad-
nje novosti za dame in de-
klice. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.

Solidno blago.

Zmerne cene.

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin,
pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih
čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:
rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg št. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj

torej brezplačno
dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven

rotovža, lepo tiskano deset

zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno

razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 8, pritličje

Ilastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure
zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik
od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko
stroko spadajočih naročil, kakor:
povečevanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov,
interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v
največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. de-
želne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikant:

Kaiserin Auguste Viktoria	nosil 25.000 ton
Amerika	24.000
President Lincoln	20.000
President Grant	20.000

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi
direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo
samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov
po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

**novosti v
konfekciji za dame.**

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu
priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih

ur, veržic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo iz-
redno veliko zalogo fouratur. — Glavno za-
stopstvo za Kranjsko zaloga strun za nihalne ure
v vseh dolžinah in debelostih.

Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramof-
one in igre.

Pozor, slovenski delavski društvo!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in
moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do
12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron
50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot
gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r.,
predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

izvrstno marčno pivo v sodčkih in
steklenicah.

Najstarejša svačarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče

voščene zvčke, izborni mēd-pltanec

koji se dobiva v steklenicah, skafijah in skafih v poljubni
velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča
in zagotavlja točno in pošteno postreči.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska
modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča.

Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina:
Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka:
Martinova cesta 24

Velika zaloga specerilskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.